

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/117/2015
Identifikačné číslo spisu:	8113221041
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8113221041.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne I. D., bývajúcej v S., O. XX/XX, proti žalovanej Rapid life životná poisťovňa, a. s., so sídlom v Košiciach, Garbiarska 2, IČO: 31 690 904, zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Blyšťan s. r. o., so sídlom v Košiciach, Užhorodská 21, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Daniel Blyšťan, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 28 C 94/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 29. mája 2014, sp. zn. 7 Co 61/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovanej o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Žalobkyňa sa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 3 C 2209/2012 z 19.1.2012, ktorým jej bola uložená povinnosť zaplatiť žalovanej 41,16 Eur a náhradu trov rozhodcovského konania 276 Eur. O zrušenie rozhodcovského rozsudku žiadala z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej doložky ako neprimeranej zmluvnej podmienky majúcej za následok nedostatok právomoci rozhodcovského súdu.

Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 9. decembra 2013 č.k. 28 C 94/2013-114 označený rozhodcovský rozsudok zrušil. Rozhodcovskú doložku, obsahom ktorej bola dohoda účastníkov, že v prípade akéhokoľvek sporu medzi nimi sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV časti Všeobecných poistných podmienok tvoriacich súčasť poistnej zmluvy, považoval za neprimeranú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. r/ Obč. zákonníka, pretože nebola dojednaná individuálne, ale už podpisom zmluvy, a vyžadovala od žalobkyne, aby spory so žalovanou riešila výlučne v rozhodcovskom konaní.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie

žalovanej v záhlaví označeným rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Potvrdenie prvostupňového rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou, stotožňujúc sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“). Žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu i súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila dovolacími dôvodmi uvedenými v § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), a to vadou konania vyplývajúcou z § 237 písm. f/ O. s. p., ďalej tzv. inou vadou konania a nesprávnym právnym posúdením veci. Uviedla, že prvostupňový i odvolací súd jej odňali možnosť konať pred súdom. Súdu prvého stupňa vyčítala, že opomenul splniť si svoju procesnú povinnosť vyplývajúcu z § 118 ods. 2 O. s. p., t.j. uviesť, ktoré právne významné tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli, že porušil ustanovenie § 129 ods. 1 O. s. p. pri vykonávaní listinných dôkazov, keď ich neprečítal, ani neoznámil ich obsah, a že neodôvodnil svoj záver o tom, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná. Vo vzťahu k odvolaciemu súdu namietala nedostatočné odôvodnenie jeho rozsudku z dôvodu, že ním nebola daná odpoveď na jej odvolacie námietky. Za odňatie možnosti konať pred súdom považovala aj nesprávny právny záver súdov o zákonom oslobodení žalobkyne od súdnych poplatkov.

Žalobkyňa sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O. s. p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O. s. p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Rovnako nejde o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a nejedná sa ani o potvrdenie rozsudku, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Dovolací súd preskúmal prípustnosť dovolania aj z hľadísk uvedených v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nezistil však existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení. Za nedôvodné považoval námietky žalovanej o odňatí jej možnosti konať pred prvostupňovým a odvolacím súdom.

V súvislosti s námietkou týkajúcou sa odňatia možnosti konať pred prvostupňovým súdom opomenutím procesnej povinnosti vyplývajúcej pre súd z § 118 ods. 2 O. s. p. (t.j. uviesť ktoré právne významné tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli) dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že i keď zo zápisnice o pojednávaní pred súdom prvého stupňa výslovne nevyplýva

splnenie tejto povinnosti, zároveň z nej nevyplýva ani výhrada zástupcu žalovanej voči jej nesplneniu urobená na začiatku pojednávania, hoci ten bol na pojednávaní prítomný. Z povahy tejto procesnej povinnosti je však zrejmé, že k zhojeniu („skonzumovaniu“) jej prípadného nesplnenia dochádza samotným rozhodnutím súdu, v dôvodoch ktorého v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. je súd povinný uviesť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Náprava prípadného nesprávneho postupu prvostupňového súdu v tomto smere je daná tiež možnosťou podania odvolania ako riadneho opravného prostriedku, ktorý žalovaná v predmetnej veci aj využila. Bolo by neefektívne, ba až nezmyselné považovať prípadné nedodržanie § 118 ods. 2 O. s. p. súdom prvého stupňa za tzv. zmätočnosťnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. a z tohto dôvodu zrušovať v dovolacom konaní rozhodnutia súdov v základnom konaní a vec vracat' na ďalšie konanie, hoci účastník konania mal možnosť namietať nesprávnosť postupu súdu prvého stupňa v opravnom konaní a hoci mal možnosť dozvedieť sa o skutkových a právnych záveroch súdov v základnom konaní z odôvodnení ich rozhodnutí. Preto uvedená námietka, aj keby bola dôvodná, nebola spôsobilá mať za následok tzv. zmätočnosťnú vadu, t.j. porušenie základných zásad občianskeho súdneho konania, a teda odňatie možnosti účastníka konať pred súdom. V rozhodnutí sp. zn. 3 Co 236/2010, na ktoré poukazovala dovolateľka, sa výslovne neuvádza, že nedodržanie postupu podľa § 118 ods. 2 O. s. p. zakladá bez ďalšieho (t.j. samo o sebe) odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Nedôvodnou bola námietka žalovanej o odňatí možnosti konať pred súdom prvého stupňa porušením ustanovenia § 129 ods. 1 O. s. p., t.j. riadnym nevykonaním listinných dôkazov. Túto námietku uplatnila žalovaná už v odvolaní a odvolací súd sa s ňou podľa názoru dovolacieho súdu dostatočne vysporiadal. Okrem toho prípadný nedostatok v tomto smere by mohol zakladať len tzv. inú vadu konania, ktorá by mohla byť relevantná, len ak by dovolanie bolo prípustné.

Zjavne neopodstatnenou bola i námietka, že prvostupňový súd neodôvodnil svoj záver o tom, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná. Z rozsudku súdu prvého stupňa (str. 6 až 8) je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé odôvodnenie tohto záveru tým, že rozhodcovská doložka bola súčasťou neprehľadného textu písaného malými písmenkami v predtlačenom formulári všeobecných poisťných podmienok bez možnosti žalobkyne ovplyvniť jej obsah.

Neopodstatnenou bola aj námietka žalovanej o odňatí možnosti konať pred súdom nedostatočným odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu tým, že sa podľa nej odvolací súd náležite nevyrovnal s jej relevantnými právnymi argumentmi uvedenými v odvolaní. Podľa názoru dovolacieho súdu rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa spĺňa požiadavky na riadne a presvedčivé odôvodnenie v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p., keďže ním bola daná odpoveď na všetky podstatné otázky a námietky týkajúce sa skutkového a právneho posúdenia veci. Z odôvodnenia oboch rozsudkov v spojení s doplňujúcimi argumentmi odvolacieho súdu je zrejmé, že dôvodom zrušenia rozhodcovského rozsudku bola rozhodcovská doložka ako neprijateľná (nekalá) podmienka, a to z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná (bola súčasťou formulárovej zmluvy) a že znevýhodňovala žalobkyňu (znemožňovala jej voľbu dosiahnuť rozhodnutie sporu štátnym súdom). Týmto odôvodnením bola daná odpoveď na všetky relevantné námietky uvedené žalovanou v odvolaní. V súvislosti s tým dovolací súd dodáva, že podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho i Ústavného súdu SR nemusí odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v dovolacom konaní. Ďalej poznamenáva, že pri posudzovaní riadneho odôvodnenia rozhodnutí súdov v základnom konaní sa nezaoberá správnosťou skutkových a právnych záverov v nich obsiahnutých, pretože správnosť dovolaním napadnutého rozsudku by mohol skúmať, len ak by dovolanie bolo prípustné.

Len pre úplnosť dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že odvolací súd nebol povinný sa zaoberať námietkou týkajúcou sa 19. odôvodnenia Smernice 93/13/EHS, pretože rozhodcovská doložka, aj keby bola súčasťou poisťnej zmluvy, má povahu samostatnej dohody a nijako sa netýka obsahu

hmotnoprávneho poistného vzťahu. Nemôže byť preto vylúčená s posudzovania jej prípadnej neprijateľnosti. Rovnako odvolací súd neodňal žalovanej možnosť konať pred súdom tým, že sa výslovne nezaberal jej námietkou, či žaloba bola podaná v prekluzívnej lehote 30-dňovej lehote. Pokiaľ sa totiž stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, tak je zrejmé, že ich súčasťou bolo aj skutkové zistenie, že rozhodcovský rozsudok bol žalobkyni doručený 24.6.2013 a žaloba bola podaná 16.7.2013.

Celkom irelevantnou bola aj dovolacia námietka o nesprávnom posúdení zákonného oslobodenia od súdnych poplatkov žalobkyne. Prípadná poplatková povinnosť žalobkyne sa totiž týka verejnoprávneho poplatkového vzťahu len medzi ňou a štátom, resp. súdom. Žalovaná nie je účastníkom tohto vzťahu, preto nie je ani subjektívne oprávnená vznášať žiadne námietky týkajúce sa jeho obsahu.

Ďalšími dovolacími námietkami týkajúcimi sa údajných tzv. iných väd konania a najmä nesprávneho právneho posúdenia veci sa dovolací súd v štádiu skúmania prípustnosti dovolania nemohol zaoberať, lebo ich posudzovanie by prichádzalo do úvahy, len ak by dovolanie bolo prípustné.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej podľa § 243b ods. 5

O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalobkyni v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto uznesenie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.